

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Seksen birinci İnikat

16.VI.1958 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	492:493	Çorlu Belediyesine ait bir gayrimenkulün ucuz bedelle mahalli Demokrat Parti teşkilâtına verildiğini, doğru olup olmadığına dair sualine Dahiliye Vekili Namık Gedik'in, tahriri cevabı (7/181)	497:498
2. — Havale edilen evrak	493:494		
3. — Takrirler	494		
1. — Bursa Mebusu Halûk Şaman ve iki arkadaşının, Kıbrıs Adası'nın sulh ve sükûn ve refahını temin ve bu meselenin vahimleştirdiği beynelmilel münasebetlere gerekli dostluk ve anlayış havasını iade etmek için nihai bir hal şekli olarak ancak taksimi kabul ve tatbik mevkiine koymanın zaruri bulunduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi tarafından dünya parlâmentolarına duyurulmasına dair tavriri (4/50)	494:495,496:497	2. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun, Çiçekdağ kazasıyla Kaman köylerinde mahsule âriz olan süne haşeresi ile mücadele hususunda ne gibi tedbir alındığına dair sualine Ziraat Vekili Nedim Ökmen'in tahriri cevabı (7/188)	498
4. — Sualler ve cevaplar	497		
A — Tahriri sualler ve cevapları	497		
1. — Kars Mebusu Mehmet Hazer'in,		3. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun, Keskin kazasında bir sanatoryum inşasının düşünülüp düşünülmediğine dair sualine Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili Lûtfi Kırdar'ın tahriri cevabı (7/190)	499

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Vazife ile yurt dışına giden Çalışma Vekili Hayrettin Erkmén'in avdetine kadar kendisine, Devlet Vekili Muzaffer Kurbanoglu'nun vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi okundu.

Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Siird'in Müküs nahiyesindeki mahkemenin yeniden hizmete açılmasının düşünülüp düşünülmediğine,

Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Siird Cumhuriyet Müddeiumumiliği kadrosunun tamamlanması ve bazı kazalara Cumhuriyet müddeiumumisi tâyin edilmemesi sebebine dair Adliye Vekilinden olan şifahi sualleri, sahibi İnikatta hazır bulunmadığından şifahi cevap hakkını kaybetti.

Niğde Mebusu Asım Eren'in, Edirne vilâyeti çiftçilerinin suni gübre ihtiyacını temin için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair şifahi sualine Ziraat Vekili Nedim Ökmen cevap verdi.

Niğde Mebusu Asım Eren'in, Uzuköprü kaza merkezinde seylâpedeler için inşa edilen evlere ait arsaların istimlak muamelesinin intacedilip edilmediğine dair şifahi sualine Dahiliye Vekili Namık Gedik cevap verdi.

Mardin Mebusu Vahap Dizdaroğlu'nun, Mardin vilâyeti Memleket Hastanesinde ve kazalarında münhal doktor kadrolarının bulunup bulunmadığına dair şifahi sualine Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekili Lûtfi Kırdar cevap verdi.

Erzincan Mebusu Nusret Safa Coşkun'un, İzmit körfezindeki kazadan evvel Deniz Binbaşısı İhsan Metiner'in, Denizcilik Bankasının dikkatini çektiği hakkındaki iddiaların doğru olup olmadığına,

Erzincan Mebusu Nusret Safa Coşkun'un, Üsküdar vapuru kaptanına hareket etmemesi hakkında Liman Reisliğince emir verildiğinin doğru olup olmadığına dair şifahi suallerine Münakalât Vekili Fevzi Uçaner cevap verdi.

Burdur Mebusu Âlim Sipahi'nin, Yeşilova kazasının Sultanpınarı mevkiinde inşasına teşebbüs edilen verem hastanesine,

Çankırı Mebusu Dursun Akçaoğlu'nun, anti-biyotiklerle diğer bazı ilaçların temin ve tevzii hususunda ne gibi tedbir alındığına dair şifahi suallerine Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekili Lûtfi Kırdar ayrı ayrı cevap verdi.

Bankalar kanunu lâyihasının maddelerinin müzakeresine devam olundu.

16. VI. 1958 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili

Kâtip

Kayseri Mebusu

Kırklareli Mebusu

İbrahim Kirazoğlu

Mehmet Ali Ceylân

Kâtip

Antalya Mebusu

Attilâ Konuk

Sualler

Şifahi sualler

1. — Ankara Mebusu Recep Dengin'in, Makina Yedek Parçaları Türk Anonim Şirketinin 1956 senesinde zarar ettiğinin doğru olup olmadığına dair şifahi sual tavriri Sanayi Vekâletine gönderilmiştir. (6/227)

2. — Ankara Mebusu Hasan Tez'in, 1957 senesi Eylül ayında Ankara'da vukubulan sel felâketinden zarar görenlere yardım için toplanmış olan paranın ne şekilde kullanıldığına dair şifahi sual tavriri Başvekâlete gönderilmiştir. (6/228)

3. — Ankara Mebusu Hasan Tez'in, Ankara'da 1957 senesi Eylül ayında vukubulan sel felâketinden zarar görenler için inşa edilecek binaların ne zaman ikmal edileceğine dair şifahi sual tavriri Başvekâlete gönderilmiştir. (6/229)

4. — Malatya Mebusu Tefvik Ünsalan'ın, ortaokul ve liselere öğretmen tâyin edilirken hangi esasların tatbik edildiğine dair şifahi sual tavriri Maarif Vekâletine gönderilmiştir. (6/230)

5. — Malatya Mebusu Tefvik Ünsalan'ın, vilâyet ve kazalarda liselerin hangi esas ve gayelerle açıldığına dair şifahi sual tavriri Maarif Vekâletine gönderilmiştir. (6/231)

6. — Malatya Mebusu Tefvik Ünsalan'ın, Hekimhan Ortaokuluna ne sebeple az öğretmen tâyin edildiğine dair şifahi sual tavriri Maarif Vekâletine gönderilmiştir. (6/232)

7. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin - Midyat yolu üzerindeki Teffi çeşmesinin ne zaman ikmal edileceğine dair şifahi sual tavriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (6/233)

8. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin vilâyeti kazalarında nizam ve talimata uygun birer posta binası inşası hususunda ne düşünüldüğüne dair şifahi sual tahriri, Münakalât Vekâletine gönderilmiştir. (6/234)

9. — Adana Mebusu Suphi Baykam'ın, Kıbrıs Türktür Cemiyetinin tekrar faaliyete geçmesine neden müsaade olunmadığına dair şifahi sual tahriri Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. (6/235)

Tahrirî sualler

1. — Malatya Mebusu Tevfik Ünsalan'ın, üniversite kliniklerinde 1950 senesinden beri çekilen filimlerin miktarına dair tahrirî sual tahriri Maarif Vekâletine gönderilmiştir. (7/209)

2. — Malatya Mebusu Tevfik Ünsalan'ın, İstanbul ve Ankara üniversitelerinin Tıp Fakültesi kliniklerinde ne kadar fahrî asistan, asli asistan ve yatak mevcudolduğuna dair tahrirî sual tahriri Maarif Vekâletine gönderilmiştir. (7/210)

3. — Malatya Mebusu Tevfik Ünsalan'ın, 1950 senesinden sonra temeli atılarak ikmal olunan hastânelerin yatak miktarına dair tahrirî sual tahriri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletine gönderilmiştir. (7/211)

4. — Malatya Mebusu Tevfik Ünsalan'ın, Kızılay tarafından yaptırılıp Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletine devredilen hastane ve sağlık merkezleri mevcud olup olmadığına dair tahrirî sual tahriri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletine gönderilmiştir. (7/212)

5. — Malatya Mebusu Tevfik Ünsalan'ın, Besni Sağlık Merkezi binasının ne zaman ikmal edileceğine dair tahrirî sual tahriri Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletine gönderilmiştir. (7/213)

6. — Malatya Mebusu Tevfik Ünsalan'ın, Besni - Antep şosesinin ne zaman ikmal olacağına dair tahrirî sual tahriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/214)

7. — Malatya Mebusu Tevfik Ünsalan'ın, Besni hidro - elektrik santralının ne zaman hizmete açılacağına dair tahrirî sual tahriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/215)

8. — Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Mardin vilâyetine bağlı bâzı köy muhtarlarının işten menedilmeleri sebebine dair tahrirî sual tahriri Dahiliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/216)

9. — Ankara Mebusu Selim Soley'in, Güdül kazasındaki Uruş köprüsü ile Güdül - Çeltikçi - Kazanköy yolunun yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair tahrirî sual tahriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/217)

10. — Çankırı Mebusu Kâmil Tabak'ın, akar yakıt ihtiyacımızın senelik miktarına dair tahrirî sual tahriri Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. (7/218)

11. — Çankırı Mebusu Kâmil Tabak'ın, memleketimizde mevcut yabancı akar yakıt şirketlerine borcumuz olup olmadığına dair tahrirî sual tahriri Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. (7/219)

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — 3312 sayılı Hariciye Vekâleti teşkilât Kanununa bir madde eklenmesi ve Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin 4665 sayılı Kanunla değiştirilen Hariciye Vekâleti kısmına bâzı kadrolar ilâvesi hakkında kanun lâyihası (1/207) (Hariciye ve Bütçe encümenlerine)

2. — Devlet Orman İşletme ve fabrikalarının tomruk ve kereste piyasa satışları hakkındaki 6809 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin ikinci

fıkrasının değiştirilmesine ve bu maddeye yeniden bâzı fıkralar ilâvesine dair kanun lâyihası (1/208) (Ziraat ve Bütçe encümenlerine)

3. — Maden Kanununun 73 nci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası (1/209) (İktisat Encümenine)

Tezkereler

4. — Karayolları Umum Müdürlüğünün 1956 bütçe yılı hesabı katîsine âit Mutabakat Beyannamesinin sunulduğuna dair Divanı Muhasebat Reisliği tezkeresi (3/234) (Divanı Muhasebat Encümenine)

5. — Millî Piyango İdaresinin 1957 yılı bilançosunun gönderildiğine dair Başvekâlet tezeresi (3/235) (Divanı Muhasebat Encümenine)

Mazbatalar

6. — 31 Ağustos 1946 tarihli Türkiye - Fransa Ticaret Anlaşmasının bir yıl müddetle temdidine mütaallik mektupların tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/148) (Ruznameye)

7. — Türkiye ile İtalya arasında 1956 - 1957 mevsimi zarfındaki ticarete mütaallik olarak mektup teatisi suretiyle yapılan Anlaşmanın tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/143) (Ruznameye)

8. — Bir Avrupa Tediye Birliğinin kurulması hakkındaki 19 Eylül 1950 tarihli Anlaşmayı tadil eden 9 numaralı ek Protokolün tasdikine dair kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/164) (Ruznameye)

9. — Türk - Fransız 6 Nisan 1957 İktisadi ve malî Protokolü ile eklerinin tasdiki hakkında

kanun lâyihası ve Hariciye ve Ticaret encümenleri mazbataları (1/142) (Ruznameye)

10. — İçel Mebusu Yakup Karabulut'un, Subaylar heyetine mahsus terfi Kanununun 17 nci maddesine bir fıkra ve mezkûr kanuna bir muvakkat madde ilâvesine dair kanun teklifi ile Ankara Mebusu Selim Soley'in, Subaylar heyetine mahsus terfi Kanununun 7113 sayılı Kanunla muaddel 8 nci maddesine bir fıkra eklenmesine ve 17 nci maddesinin tadiline dair kanun teklifi ve Millî Müdafaa Encümeni mazbatası (2/177, 2/162) (Ruznameye)

11. — Konya Mebusu Himmet Ölçmen'in, Sadeddin Morovalı'ya vatani hizmet tertibinden maaş tahsisi hakkında kanun teklifi ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/74) (Ruznameye)

12. — İstanbul Üniversitesi kuruluş kadroları Kanunu ile bu kanuna ek 5517 sayılı Kanuna bağlı cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/198) (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati: 15,00

REİS — Refik Koraltan

KÂTIPLER: Mustafa Saraç (Zonguldak), Sabahattin Sayın (Konya)

REİS — Celseyi açıyorum.

3. — TAKRİRLER

1. — *Bursa Mebusu Halûk Şaman ve iki arkadaşının, Kıbrıs Adası'nın, sulh ve sükân ve refahını temin ve bu meselenin vahimleştirdiği beynelmîlel münasebetlere gerekli dostluk ve anlayış havasını iade etmek için nihai bir hal şekli olarak ancak taksimi kabul ve tatbik mevkiine koymanın zaruri bulunduğu Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi tarafından dünya parlâmentolarına duyurulmasına dair takriri (4/50)*

BAHA AKŞİT (Denizli) — Gündem dışı söz istiyorum.

REİS — Buyurun.

BAHA AKŞİT (Denizli) — Muhterem arkadaşlar; Kıbrıs mevzuunun bu günlerde ictisabettiği ehemmiyet hepimize malûmdur. Kıbrıs adasında beş seneden beri devam eden ve Yunan Hükümeti tarafından bilfiil muvazzaf subay ve silâh göndermek suretiyle tertib, tahrik ve teşvik edilen tedhiş hareketleri karşısında ölüm, yangına ve hakarete mâruz kalan Türk cemaatının heyecan içinde bulunduğu malûmunuzdur. Bu arada İngiliz Hükümetinin 17 Haziranda adanın mukadderatını tâyin edeceği hakkında

vâkı açıklamasının yapıldığı esnada da 1 Haziran'dan itibaren Rumların Türkleri katliâma tâbi tutacakları hakkındaki beyanları büsbütün üzüntüyü mucibolmuştur. Tarlaları ateşe verilen, müdafaasız kadınları katledilen, mesken ve mâbetleri tecavüze uğrıyan ve ata armağanı evlerinden çıkarılmak için tazyika mâruz kalan Türkler, meşru müdafaâ halinde olmalarına rağmen bütün bunları Türkler yapıyormuş gibi Yunan Hükümeti tarafından dünya umumi efkârına propaganda yapılması teessüfe şayandır. Bu itibarla mümkün ve münasip gördüğü takdirde Hükümetimiz, Hariciye Vekilimiz tarafından Kıbrıs meselesinin Büyük Millet Meclisi huzurunda izah edilmesini rica ederim. Ayrıca Türklerin mâruz kaldıkları tahrip ve tethiş hareketlerini ve bu hareketlerini teşvik ve takviye edenleri şiddetle takbih ettiğimiz ve haklı dâvamızda Kıbrıs meselesinin Yunanistan tarafından ortaya atıldığından beri kendi hayatı menfaatlerimiz ve Kıbrıs'daki 120 bin Türkün hayat ve bekasını bu kadar yakından alâkadar eden bu meselede herkesçe malûm olduğu gibi son derece ağır başlı ve mutedil bir siyaset takibetmiş ve sırf anlaşma zemini teşkil edeceği mülâhazası ile ilk defa Yunanlılar tarafından ortaya atılmış olan taksim teklifini kabul etmiş bulunuyoruz.

Kıbrıs'daki meseleler de gösteriyor ki, bu dâvanın bir an evvel hal şekline bağlanması katî bir zaruret haline gelmiştir Adadaki iki cemaatin bir birine husumet halinde bulunduğu ve bunların bir arada yaşamasının katiyen imkân dâhilinde olmadığı da aşîkâr ve bedihidir. İşte bu hususların dünya parlâmentolarına arzı için Büyük Meclisten karar alınmasını teklif ediyoruz, tavrımızı de Yüksek Riyasete tekdîm etmiş bulunmaktayız. Tasvibini istirham ediyoruz. (Alkışlar)

REİS — (Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'ya hitaben) bu tavrın dolayısıyla Hükümet namına bir izah yapmak istiyor musunuz?

HARİCIYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Çanakkale) — Evet, efendim.

REİS — Buyurunuz.

HARİCIYE VEKİLİ FATİN RÜŞTÜ ZORLU (Çanakkale) — Pek sevgili arkadaşlarım, muhakkak ki, Büyük Millet Meclisinin bütün âzasının hissiyatını olduğu gibi bütün Türk Milletinin bu mesele hakkındaki derin duygu

ve tahassüsâtını ifade eden bu tavrın Büyük Millet Meclisinin tasvibini kazanması Hükümetimizin ancak memnuniyetini mucibolacaktır. Kıbrıs'ta cereyan eden facia ve bu hâdiselerin müsebbipleri elbetteki, hepinizin malûmudur. NATO'daki bir ittifak dolayısıyla ve devletler arasındaki, ihtilâfın daha vâhim safhalara gitmemesi için Hükümet mümessili olarak burada bu fecayı üzerinde fazla tevakkuf etmiyeceğim. Yalnız Büyük Millet Meclisinin ve bütün Türk efkârı umumiyesinin emin olmasını rica ettiğim bir husus vardır ki, o da Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bu dâvada efkârı umumiyesinin ve siz Türkiye Büyük Millet Meclisinin gösterdiği, hassasiyete uygun bir hassasiyetle oradaki ırkdaşlarımızın mal ve can emniyetlerinin muhafazası için elimizden geldiği derecede ciddiyet ve şiddetle alâkadarların nazarı dikkatlerini celbetmekten hiçbir zaman fariğ olmadık ve olmayacağız. (Bravo sesleri, alkışlar)

Sevgili arkadaşlarım, dâvanın Kıbrıs meselesinin bu sahadaki tezahürünü bu şekilde ve bunun karşısında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin durumunu da bu şekilde arz ve izah ettikten sonra, tavrın sahibi arkadaşlarımın arzularına tebaiyetle, elbette ki, Kıbrıs dâvasının son durumu hakkında Yüksek Büyük Millet Meclisinde gereken izahatı vermeyi Hükümetimizin bir vazife bildiğine emin olmanızı isterim. .

Zaten bu sabah Hariciye Encümeninde bu hususta arzı malûmata başlamıştım. Fakat, bu meselenin halen bir yandan NATO'da bir yandan da İngiltere Parlamentosunda yarın açıklanacağını düşünerek müsaade buyurursanız bu izahatımı, zaten Hariciye Encümeninde bazı arkadaşlarımın izhar ettikleri arzuya tebaiyetle, gizli bir Celsede arz ve izah etmeme müsaade buyurmanızı rica edeceğim.

Bu husustaki yüksek kararınızı tebellüğ etmeye âmadeyim, arkadaşlarım. (Alkışlar).

REİS — Arkadaşlar, Nizamname hükmü sarihdir. Hükümet her hangi bir mevzu hakkında malûmat arz etmek için gizli celse teklif ederse derhal Nizamnamenin 96 nci maddesinin sarih hükmüne göre Yüksek Heyetinizin bu hususta karar alması iktiza eder. Bunun için samiinin salonu terk etmesini rica edeceğim. (Samiin, salonu terk etti.)

Kapanma saati : 15,23

İKİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,25

REİS — Refik Koraltan

KÂTIPLER : Mustafa Saraç (Zonguldak), Sabahattin Sayın (Konya)

(Celse gizlidir)

ÜÇÜNCÜ CELSE

Açılma saati : 18,40

REİS — Refik Koraltan

KÂTIPLER : Mehmet Âli Ceylân (Kırklareli), Mustafa Saraç (Zonguldak)

REİS — Arkadaşlar, açık celseye geçmiş bulunuyoruz. Bursa Mebusu Halûk Şaman ve iki arkadaşının takririni okutuyorum.

T. B. M. M. Reisliğine

Kıbrıs adasında beş senedir devam eden ve Yunan Hükümeti tarafından bilfiil muvazzaf subay ve silâh gönderilmek suretiyle tertip, tahrik ve teşvik edilen vahşiyane tedhiş hareketleri karşısında ölüme, yangına, hakarete mâruz kalan can ve mal emniyetine sahibolmayan Kıbrıs'taki Türk Cemaatinin bu fiiller karşısında heyecanı âzami dereceye varmıştır.

Bu sırada İngiliz Hükümeti tarafından 17 Haziranda Adanın mukadderatını tâyin edecek bir plânın açıklanacağı ilân edilmesi ve bu hususta malûmat verilmemesiyle, beka ve istikballerinden de şüpheye düşen Türk Cemaatının 1 Haziranda Ada rumları tarafından katliama uğrıyacakları haberi üzerine endişeleri büsbütün artmıştır.

Türk Cemaatı bu haleti ruhiye içinde iken mekteplerine tecavüz edilmiş ve Türklerin en büyük birlik ve iman sembolü olan Atatürk'ün

resimleri yırtılmış, müesseseleri bombalanmış, mâbet ve meskenlerine tecavüz edilmiş, müdafasız kadınları dahi katledilmiş, tarlaları ateşe verilmiş, dede armağanı evlerini terke zorlanmıştır.

Bu vaziyet karşısında canını ve malını müdafaa mecburiyetinde kalan Kıbrıslı Türkler üstelik mâruz kaldıkları bu tazyik ve tedhiş hareketlerini kendileri tahrik ettiği iftirasına uğramışlardır.

Bütün bu hâdiseler Kıbrıs Türklerini mütaaddit defalar belirttikleri gibi, bütün bu fiillere tevessül eden unsurlarla bir arada, aynı idare altında yaşıyamıyacakları ve hele rumların hiçbir veçhile tahakkümü ve idaresi altına giremeyecekleri hususundaki katî kanaat ve kararlarını açıkça teyidelemektedir. Bu hâdiseler Türklerin Kıbrıs'ta mâruz kaldıkları haksız ve kötü muamelelerin hakaret ve tecavüzlerin, tahrik ve tedhişin bir misalini teşkil etmekte ve Türk Cemaatinin canını, malını ve istikbalini korumak için giriştiği meşru müdafaa mücadelesinin mahiyetini açıklamaktadır.

Mümkün ve münasip gördüğü takdirde Ha-

riciye Vekilimizin B: M. Meclisinde Kıbrıs mevzuunda izahatta bulunmasını rica ederiz.

Ayrıca, Türklerin Kıbrıs'ta mâruz kaldıkları bu tahrik ve tedhiş hareketlerini ve bu hareketleri teşvik ve takviye edenleri şiddetle takbih ettiğimiz ve aşağıdaki hususların Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi tarafından dünya parlämentolarına duyurulmasının karara bağlanmasını arz ve teklif ederiz.

(Türkiye, Kıbrıs meselesi Yunanistan tarafından ortaya çıkarıldığından beri, kendi hayati menfaatlerini ve Kıbrıs'taki 120 bin Türkün hayat ve bekasını bu kadar yakından alâkadar eden bu meselede, herkesçe malûm olduğu gibi son derece ağır başlı, mutedil ve uzlaşıcı bir siyaset takibetmiş ve sırf anlaşma zemini teşkil edeceği kanaatiyle ilk defa Yunanlılar tarafından ortaya atılan taksim fikrini büyük bir fedakârlıkla kabul etmiştir.

Kıbrıs'taki son hâdiseler de göstermektedir ki, bu vahîm meselenin nihai hal şekline bir an evvel bağlanması katî bir zaruret haline gelmiş olup bunun için de yegâne âdil, haklı, mutedil hal tarzı olan taksimi vakit geciktirmeden kabul etmek icabetmektedir. Adadaki iki cemaatın yekdiğerine karşı hissettikleri itimatsızlık ve düşmanlık bu cemaatların artık bir arada yaşamalarına ve bir idare altında iş birliği yapmalarına imkân verememektedir. Adaya sulh ve sükûnun iadesi için bu iki cemaatı fiilen ve hu-

kukan birbirlerinden ayırmak ve hususiyle istikbal ve mukadderat bakımından derin bir endişe içinde bulunan Türk cemaatına, hiçbir zaman ve hiçbir suretle onun yaşama hakkına ve hürriyetine kasdetmiş olan rum cemaatının tahakkümü altında bırakılmıyacağı hususunda teminat vermek lâzımdır.

Binaenaleyh Adanın sulh ve sükûn ve refahını temin ve bu meselenin vahîmleştirdiği beynelmillel münasebetlere gerekli dostluk ve anlayış havasını iade etmek için nihai bir hal şekli olarak ancak taksimi kabul ve tatbik mevkiine koymak zaruridir.)

Bursa Mebusu
Halûk Şaman

Denizli Mebusu
Baha Akşit

Konya Mebusu
Himmet Ölçmen

REİS — Sayın İnönü'nün gizli celsede ittifakla tasvibedilen tashih teklifi dâhilinde okunan tavriri reyinize arz ediyorum.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kırşehir mebusları Osman Bölükbaşı ve Hayri Çopuroğlu'nun usule ait müstenkif reylerine karşı esasta ittifakla kabul edilmiştir. (Sağdan ve soldan, şiddetli alkışlar.)

18 Haziran 1958 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada son veriyorum.

Kapanma saati : 18,50

4. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — *Kars Mebusu Mehmet Hazer'in, Çorlu Belediyesine ait bir gayrimenkulün ucuz bedelle mahallî Demokrat Parti teşkilâtına verildiğinin doğru olup olmadığına dair sualine Dahiliye Vekili Namık Gedik'in, tahriri cevabı (7/181)*

27 . V . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Riyasetine

Aşağıdaki sorunun Sayın Dahiliye Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletini saygı ile rica ederim.

Kars Mebusu
Mehmet Hazer

Çorlu Belediyesine ait olup 1957 Eylül'ünde emsalinin metre karesi 150 - 200 lira değerinde olan bir gayrimenkulün metre karesi 6 liradan taksiri bedelle Çorlu Demokrat Partisine verildiğinin doğru olup olmadığını, doğru ise 2490 ve Halk Partisinin mallarının alınmasına dair olan 5830 sayılı kanuna muhalif bulunan bu muamelenin iptaliyle mesulleri hakkında yapılacak muamelenin neden ibaret olduğunun bildirilmesi?

T. C.

Dahiliye Vekâleti

16.VI.1958

M. İ. G. M.

2. D. Rs. M. Ş. M.

Sayı: 621 - 302 - 7/12511

Özü: Kars Mebusu Mehmet Hazer'in sual takriri h.

T. B. M. Meclisi Reisliğine

29 . V . 1958 tarihli ve Umumi Kâtiplik, Kanunlar Müdürlüğü 7 - 181/1386 - 5201 sayılı yazıları ile alınan Kars Mebusu Mehmet Hazer'in, Çorlu Belediyesine ait bir gayrimenkulün emseline nazaran ucuz bedelle mahalli Demokrat Parti teşkilâtına verildiğinin doğru olup olmadığı hakkındaki tahrirî sual takriri tetkik edildi.

Çorlu Belediyesi tarafından bir arsanın takdiri kıymet suretiyle Çorlu Demokrat Partisine satıldığı, bilâhara vâkı işlemin mevzuata uygun bulunmadığının görülmesi üzerine belediye-since usuliyile iptal ettirildiği anlaşılmıştır.

Keyfiyeti saygı ile arz ederim.

Dahiliye Vekili
Namık Gedik

2. — *Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun, Çiçekdağ kazasıyla Kaman köylerinde mahsule âriz olan süne haşeresi ile mücadele hususunda ne gibi tedbir alındığına dair sualine Ziraat Vekili Nedim Ökmen'in tahrirî cevabı (7/188)*

3 . VI . 1958

T. B. M. Meclisi Yüksek Riyasetine

Aşağıdaki sorunun Sayın Ziraat Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygı ile rica ederim.

Ankara Milletvekili
Mehmet Ali Ceritoğlu

Kırşehir vilâyetine bağlı Çiçekdağ ilçesiyle Çiçekdağ hududuna yakın Kaman köylerinde mahsule zarar verecek derecede süne haşaratı görülmüştür. Âcilen tedbir alınması, düşünülmekte midir?

T. C.

Ziraat Vekâleti

14 . VI . 1958

Zirai Mücadele ve Zirai

Karantina Umum Müdürlüğü

Umumi No : Mücadele Ş.

Hususi No : 8430

Hulâsa : Tahrirî sual takriri hakkında.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

C : Kanunlar Umum Müdürlüğü sözlü
6 . VI . 1958 gün ve 7 - 188/1428 - 5394 sayıya :

Çiçekdağ ve Kaman ekinlerinde zuhur eden kımıl ve süne haşereleri mücadelesi hakkında Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu tarafından verilen tahrirî sual takririne karşılık hazırlanan cevabi yazının bir sureti ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerine saygı ile arz ederim.

Ziraat Vekili
N. Ökmen

Kımıl haşeresi bakımından Orta - Anadolu bölgesi mütehassıslarımız tarafından tetkik ettirilmiş, yapılan tesbite göre ilâç sipariş edilmiş ve tayyare kiralananmış her vilâyetin Kımıllı sahasına göre mücadeleden evvel motorlu ve sırt körükleri tevzi edilmiş bulunmaktadır.

Vekâletimizce malûm bulunan ve mücadele programına alınan Kırşehir vilâyetinde % 3 - 5 süne mütebakisi de Kımıl olarak tesbit edilen bu vilâyette Kımıla karşı Çiçekdağ kazasında bugüne kadar 8 201 dekar yer aletleriyle, 3 675 dekar da tayyare ile mücadele yapılmış ve zarara meydan verdirilmemiştir. Mücadele devam etmektedir.

Ankara Mücadele Enstitüsü mütehassısları ve Alman Profesör Zwölfer Kaman'da yaptığı incelemede parazit tesbit ettiğinden bidayette Kımıla karşı mücadele tatbik edilmemiş sonradan haşere fazla kesafet gösterince parazit durumu nazara alınmadan mücadeleye girişilmiş bugüne kadar 3 000 dekar sahada mücadele tatbik edilmiştir. Halen mücadele devam etmektedir.

3. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun, Keskin kazasında bir sanatoryum inşasının düşünülüp düşünülmediğine dair sualine Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekili Lâtfi Kırdar'ın tahriri cevabı (7/190)

3 . VI . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Riyasetine

Aşağıdaki sorunun Sayın Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekili tarafından yazılı olarak

cevaplandırılmasına delâletinizi saygı ile rica ederim.

Ankara Milletvekili
Mehmet Ali Ceritoğlu

Ankar'daki Verem Sanatoryumu ihtiyacı karşılayacak durumda olmadığına göre Kırık-kale ilçesine 28 kilometre mesafede bulunan 1150 küsur râkımlı suyu ve havası güzel olan Keskin kasabasına bir verem sanatoryumu inşası düşünülmekte midir?

T. C.

Sıhhat ve İctimai Muavenet
Vekâleti

Sosyal Yardım İşleri Umum
Müdürlüğü

14 . VI . 1958

Genel No: 12364

Özeti : Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun tahriri sual tavriri hakkında.

T. B. M. Meclisi Reisliğine

K : 6 . VI . 1958 gün ve 7 - 190/1430 - 5396 sayılı yazıya.

Keskin kazasında bir sanatoryum inşasının düşünülüp düşünülmediğine dair Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu tarafından Yüksek Riyasetinize sunulan tahriri sual tavriri incelendi.

Verem sanatoryumları bir program dâhilinde ve bölge esası dairesinde inşa ve tesis olunmaktadır.

Ankara Atatürk Sanatoryumu mevcut yatak ve müstakbel inkişafıyla birlikte bölge ihtiyacı karşılayabilecek bir durum arz ettiği cihetle Keskin'de ikinci bir sanatoryum inşa ve tesisi düşünülmemektedir.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

Sıhhat ve İctimai Muavenet
Vekili

Dr. Lâtfi Kırdar

